

19.12.2022

VN/735/2022

EU:n biodiversiteettistrategian kansallisten sitoumusten valmistelu

Ohjausryhmän kokous

Aika	23.11.2022, klo 9.00–10.12	
Paikka	Etäkokous (Teams)	
Osallistujat	Juhani Damski (puheenjohtaja) Tarja Haaranen Heikki Granholm Siina Lepola-Lång Armi Liinamaa Tero Toivanen Minna Ojanperä Sini Harkki Timo Jokelainen Aleksi Lehikoinen Mika Riipi Marko Mäki-Hakola Jussi Kumpula Karoliina Niemi Camilla Sederholm Leena Lahdenvesi-Korhonen Anniina Kostilainen Tommi Maasilta Anna Rakemaa Mats Nylund Marko Svensberg Heli Jutila Jari Luukkonen Mikko Kuusinen	Ympäristöministeriö Ympäristöministeriö Maa- ja metsätalousministeriö Työ- ja elinkeinoministeriö Valtiovarainministeriö BirdLife Suomi ry Elinkeinoelämän keskusliitto Greenpeace Lapin ELY-keskus Luonnontieteellinen keskusmuseo Maakuntien liitot MTK ry Metsähallitus, Metsätalous Oy Metsäteollisuus ry Natur och Miljö r.f. Pro Agricola Sahateollisuus ry Suomen Kuntaliitto ry Suomen metsäkeskus SLC r.f. Suomen riistakeskus Suomen Vesiensuojeluyhdistysten liitto WWF Suomi Ympäristöministeriö (pys. asiantuntija)
Vierailijat	Saara Bäck Päivi Gummerus-Rautiainen Outi Ala-Honkola Aino Niemi Tytti Kontula Kimmo Syrjänen	Ympäristöministeriö Ympäristöministeriö Ympäristöministeriö (siht.) Ympäristöministeriö Suomen ympäristökeskus Suomen ympäristökeskus

1. Kokouksen avaus

Ohjausryhmän puheenjohtaja Juhani Damski avasi kokouksen.

2. Asialistan hyväksyminen muutoksilla

Asialistaan lisättiin sitoumustyön tilannekuvan ja jatkoprosessin kuvaus, jota esittelevät Mikko Kuusinen ja Päivi Gummerus-Rautiainen YM:stä. Mikko Kuusinen käy Sitoumus 1 - ja Sitoumus 2 -asiat nopeasti läpi työryhmän kuulumiset osiossa.

3. Työryhmän kuulumiset, sitoumustyön tilannekuva ja prosessin eteenpäin vieminen

Mikko Kuusinen YM kertoi työryhmän kuulumiset. Työryhmän kokouksessa 3.11. todettiin, että hehtaaritavoitteiden asettaminen vaatii poliittista keskustelua ja että Helmi- ja METSO-ohjelmien jatkaminen alkuperäisillä tavoitteilla ei riitä sitoumuksiin, vaan niiden päivittäminen ja lisäykset ovat tarpeen. Valtion monikäyttömetsien osalta alue-ekologisen suunnittelun evaluointi on tärkeä toimenpide, mutta pysyvään lisäsuojeluun tarvitaan myös valtion panosta yksityisen maanomistuksen lisäksi. Sitoumus 2 osalta käytiin läpi luontotyyppi- ja lajitalukoiden ensimmäiset yhteenvetoversiot. Vesiluontotyyppien osalta todettiin, että maa- ja metsätalouden hajakuormituksen hallinta on näiden keskeinen turvaamiskeino.

Työryhmän kokouksessa 15.11. käsiteltiin Sitoumus 1, eli suojelualueverkostoa, sisävesien ja Itämeren osalta. Tiukan suojelun pinta-alan lisäämisen ei katsottu olevan ensisijainen keino näissä elinympäristöissä. Ympäristöministeriö esitteli ehdotuksensa niistä luontotyypeistä, joiden suojelun tilaa ehdotetaan parannettavaksi (30% epäsuotuisalla suojelutasolla olevista, 19 kpl). Työryhmällä on parhaillaan mahdollisuus kommentoida ehdotusta. Lisäksi käytiin läpi toisen kerran perinnebiotoopit ja tunturibiotoopit. Todettiin, että tunturikankaiden ja –koivikoiden tila heikkenee edelleen ilmastonmuutoksen ja porolaidunnuksen yhteisvaikutuksen vuoksi. Seuraavassa kokouksessa 24.11. käsitellään OECM-alueita.

Luontotyyppitaulukossa on kolme tarkastelutehtävää: 1) Tunnistaa luontotyypit, joiden heikkenevä kehityssuunta tulee pysäyttää, 2) Valita ne luontotyypit, joiden suojelutasoa sitoudutaan parantamaan (30%), 3) Tunnistaa ne luontotyypit, joiden heikkenemisen pysäyttämiseen ei voida sitoutua. Sitoumuksen suurin haaste löytyy niistä heikkenevässä tilassa olevista, laaja-alaisista luontotyypeistä, joiden heikkenemiskehitys tulee saada pysäytettyä. Luontotyyppitaulukko löytyy Tiimeristä kokousmateriaaleista.

Tilannekatsaus: Suomen sitoumuskokonaisuus on 24.11. kokouksen jälkeen käyty työryhmässä kokonaisuudessaan läpi ja siihen on saatu sidosryhmien näkemykset. Palaute työryhmästä ja ohjausryhmästä on selkeä: Suomen sitoumusten toimittaminen edes alustavina versioina EU:lle edellyttää ensin kansallisesti poliittista sitoutumista ja hyväksyntää. EU:n komission NADEG-työryhmän kokous pidetään 30.11. Siellä kerrotaan sitoumustyön etenemisestä jäsenmaissa sekä jatkoprosessista ja -aikatauluista v. 2023 osalta.

Päivi Gummerus-Rautiainen YM kertoi sitoumustyön jatkosta. Seuraavaksi aloitetaan YM:ssä E-kirjeen valmistelu. E-kirjeitä lähetetään eduskunnalle tilanteissa, joissa on tarpeen antaa eduskunnalle tietoja EU:n toiminnasta. Kirjeitä käytetään erityisesti silloin, kun kyse on periaatteellisesti, poliittisesti tai taloudellisilta vaikutuksiltaan merkittävistä EU-asioista. E-kirjeen laatii se ministeriö, jonka toimialaan asia sisällöltään kuuluu, tarvittaessa yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa. Eduskunnan kanta muodostaa ohjeellisen

lähtökohdan valtioneuvoston toiminnalle asian käsittelyssä EU:ssa. Myös E-asioista annetaan tarvittaessa myöhemmin E-jatkokirjeillä lisätietoja eduskunnalle. E-kirjeen alustava sisältö on seuraava: sitoumustyön tehtävänanto ja tausta EU:n bd-strategiasta, sanallinen kuvaus sitoumusten pääsisällöstä, linjaus kaikkien EU-kriteerit täyttävien vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelusta, määrällistä tietoa jo olemassa olevista päätöksistä esim. Helmi- ja METSO-ohjelmien osalta, kirjaus nykyresurssien turvaamistarpeesta sekä mahdollisista laajentamistarpeista sitoumusten tavoitteiden saavuttamiseksi sekä prosessikuvaus siitä, miten työtä jatketaan ja milloin Suomen sitoumukset olisivat valmiit toimitettaviksi komissiolle. Alustava tavoite on antaa E-kirje tammikuussa.

Kansallisten päätösten valmistelun osalta ehdotettiin seuraavaa: ennen Suomen sitoumusten toimittamista EU:lle valmistellaan kansallinen päätös, mahdollisesti valtioneuvoston periaatepäätöksen muodossa. Työtä jatketaan ympäristöministeriössä työryhmä- ja ohjausryhmätyön perusteella kootun raportin, siihen liittyvän tausta-aineiston ja yhteenvedotaulukoiden perusteella. Työn jatkovalmistelussa ovat mukana kiinteästi MMM sekä tutkimuslaitoksista SYKE ja LUKE. Jatkoesitystä esitellään ja työstetään eteenpäin yhdessä sidosryhmien kanssa työpajoissa ja/tai muissa tapaamisissa. Kaikki työryhmässä ja ohjausryhmässä edustettuina olevat tahot kutsutaan mukaan. Päätös sitoumuksista viedään lopuksi viralliselle lausuntokierrokselle. Prosessi sovitetaan yhteen kansallisen biodiversiteettistrategian toimintaohjelman valmistelun kanssa ja prosessin aikana käydään vuoropuhelua EU-komission ja muiden boreaalisen vyöhykkeen jäsenmaiden kanssa.

Alustava aikataulu olisi seuraava: Tilannekatsaus mm. E-kirjeen etenemisestä työryhmän ja ohryn yhteistapaamisessa 19.12.2022, Jatkovalmistelu YM:n johdolla: 11/2022 ->, Komission informointi: 12/2022, E-kirje eduskuntaan: 1-2/2023, Uuden hallituksen informointi: 5-6/2023, Sidoryhmätilaisuudet: 4/2023-10/2023, Lausunnolle: 9/2023, Valtioneuvostokäsittely: 10-11/2023, Suomen sitoumukset EU:lle: 11/2023.

Keskustelussa ehdotettua uutta prosessia pidettiin hyvänä, koska seuraava hallitus tekee sitoumuksen ja punnitsee rahoituskysymyksiä. Prosessi mahdollistaa taloudellisten vaikutusten arvioinnin, joka tarvitaan E-kirjeeseen. E-kirje myös rahakuntaan. E-kirjeen valmistelu yhdessä usean ministeriön kanssa. Mietittiin mihin kaikkiin EU-jaostoihin kirje olisi hyvä viedä.

Osallistujat kysyivät, milloin sitoumukset sovitetaan yhteen kansallisen biodiversiteettistrategian kanssa ja miten komissiota informoidaan sekä miten työ jatkuu työ- ja ohjausryhmän osalta.

Luontotyyppien osalta pidettiin hyvänä, että vesiluontotyypit on tunnistettu tärkeiksi, mutta ilmaistiin myös huoli siitä, miten lopulta sovitaan se, mitkä luontotyypit nostetaan parannettaviksi. Toisaalta oltiin sitä mieltä, että matalalla roikkuvat hedelmät kannattaa poimia myös ja toivottiin, että vesi- ja rantaluontotyyppijä ei jätettäisi pois siksi, että ne ovat laaja-alaisia. Toivottiin, että luontotyypit valittaisiin kunnianhimoisesti siten, että luontokatoa todella pystytään estämään ja toivottiin, että vietäisiin asiantuntijapohjainen ehdotus poliittiseen prosessiin. Toivottiin myös että, mentäisiin kohteiden arvo eikä hehtaarit edellä.

Mikko Kuusinen ja Päivi Gummerus-Rautiainen vastasivat kysymyksiin. Komission aikataulu on edelleen tämän vuoden loppu sitoumusten osalta. Suomi kertoo komissiolle oman poliittisen prosessinsa ja aikataulun. E-kirjeessä ei mennä yksityiskohtiin, esim. hehtaareihin tai yksityiskohtaisiin kustannuksiin. E-kirjeen myötä tehdään yhteistyötä muiden ministeriöiden kanssa. Sitoumukset sovitetaan yhteen kansallisen biodiversiteettistrategian toimenpideohjelman kanssa. Suurin haaste on pysäyttää laaja-alaisen luontotyyppien heikkeneminen, 30 % valitseminen ei ole keskeisin asia. Seuraava tapaaminen työ- ja ohjausryhmän kanssa on 19.12. ja sidoryhmätyöskentely jatkuu tiiviimmin, kun uusi hallituskausi käynnistyy.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Ohjausryhmän edellinen kokous järjestettiin 25.10.2022 ja sen pöytäkirjaluonnos on toimitettu Tiimeriin 31.10.2022. Pöytäkirja hyväksyttiin.

5. Mahdolliset muut asiat ja seuraava kokous

Seuraava kokoontuminen on 19.12.2022 klo 13.30–15.30 järjestettävä ohjausryhmän ja työryhmän yhteistapaaminen, jossa kerrotaan E-kirjeen tilanteesta. Tilaisuus järjestetään hybriditilaisuutena Helsingissä.

6. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 10.12.